

6. REFORMA SALARIULUI MINIM

Obiective și măsuri principale: Reforma urmărește implementarea jalonului 392 din PNRR, introducând un mecanism predictibil de stabilire a salariului minim bazat pe criterii obiective.

Elementele cheie includ:

- Formulă de calcul bazată pe rata inflației prognozate, corelarea cu productivitatea și raportarea la salariul mediu brut
- Mecanism de ajustare: ajustare automată cu inflația; ajustare suplimentară cu până la 50% din creșterea productivității când raportul față de salariul mediu scade sub 45%; plafonare la 50% din salariul mediu brut

Calendar de implementare:

- Q1 2025: Intrarea în vigoare a noului mecanism

Impact bugetar estimat:

- Impact direct neglijabil asupra bugetului
- Impact indirect prin contribuții sociale și impozit pe venit - necuantificat

Lectură critică a reformei propuse:

Reforma salariului minim reprezintă probabil una dintre cele mai sensibile intervenții în economia românească, aflându-se la intersecția dintre obiectivele sociale, presiunile economice și realitățile pieței muncii. Propunerea actuală, deși aparent tehnică și obiectivă, ridică o serie de întrebări fundamentale despre eficacitatea și consecințele sale.

În primul rând, formula propusă, în ciuda aparentei sale obiectivități, riscă să introducă o rigiditate excesivă în piața muncii. Experiența altor țări europene arată că mecanismele automate de indexare, deși predictibile, pot deveni problematice în perioade de criză sau șocuri economice. România, cu economia sa încă în proces de convergență și cu vulnerabilități structurale semnificative, ar putea avea nevoie de mai multă flexibilitate decât permite această formulă.

Un aspect particular de îngrijorare este ignorarea diferențelor regionale semnificative în costul vieții și productivitate. Un salariu minim uniform la nivel național, într-o țară cu disparități de dezvoltare atât de mari precum România, riscă să devină fie prea scăzut pentru zonele dezvoltate, fie prea ridicat pentru regiunile mai sărace, accelerând astfel dezechilibrele economice regionale existente.

Reforma nu abordează suficient problema sectoarelor cu utilizare intensivă a forței de muncă și marjă redusă de profit. Pentru aceste sectoare, care deseori reprezintă principalii angajatori în zonele mai puțin dezvoltate, creșterile automate ale salariului minim ar putea forța fie trecerea în economia informală, fie reduceri de personal. Absența unor măsuri de sprijin pentru aceste sectoare în perioada de tranziție reprezintă o vulnerabilitate majoră a reformei.

Mai mult, corelarea cu productivitatea ridică probleme metodologice serioase. Productivitatea agregată la nivel național poate masca diferențe semnificative între sectoare și regiuni, iar folosirea ei ca reper pentru ajustări salariale uniforme poate genera distorsiuni în piața muncii. De asemenea, în contextul în care o parte semnificativă din economia României operează în zona gri, datele oficiale despre productivitate pot să nu reflecte realitatea economică.

În final, dar nu mai puțin important, reforma pare să subestimeze impactul potențial asupra competitivității. Într-o economie care încă își bazează în mare măsură avantajul competitiv pe costuri relativ reduse cu forța de muncă, un mecanism de creștere automată a salariului minim ar putea accelera pierderea acestui avantaj, fără să existe certitudinea că economia poate compensa prin creșteri de productivitate.